

Beste adoptant,

Hartelijk dank voor je interesse in het adopteren van ratten of muizen uit het laboratorium. Wij vinden het belangrijk dat de ratten die je van plan bent te adopteren bij jou een goed leven hebben. Hoe je hiervoor kunt zorgen, lees je op de website van het [landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren](#). Ook de [Tamme ratten community](#) deelt veel informatie. Bekijk ook [onze video over ziekte en pijn](#) en onze [Prezi](#) over verzorging en gewenningsfase.

Voorwaarden voor adoptie

- Ratten worden per 2 of meer geadopteerd, altijd in groepjes van hetzelfde geslacht. Voor de groepsdynamiek adviseren we 3 of 4 dieren.
- Je beschikt over een ruime kooi met voldoende klim en schuilmogelijkheden en kooiverrijking.
- Je zorgt voor stofvrije bodembedekking (geen zaagsel), kamertemperatuur en genoeg ventilatie.
- Je verschoont de kooi tenminste 1 keer per week (of vaker indien nodig).
- Je zorgt voor vers water en geschikt (vers) voedsel.
- Je bezoek de dierenarts indien nodig. Zij verdienen net zoveel zorg en aandacht als elk ander huisdier.
- Je mag niet fokken met de ratten, of deze gebruiken als voedsel/prooi dier.

Gedrag en hanteren

Ratten zijn zeer intelligente, vriendelijke, loyale en speelse dieren, die dol zijn op aandacht van mensen en andere ratten (van hetzelfde geslacht). Ratten zijn erg slim en kunnen zich snel vervelen. Meestal vinden ze het leuk om kleine trucjes te leren en puzzels uit te werken.

Laat ratten altijd naar je toe komen en dwing ze nooit tot menselijke interactie (tenzij dit nodig is om de rat te verzorgen). Pak een rat nooit bij zijn staart op! Dit is stressvol en kan pijnlijk zijn en verwondingen veroorzaken. Schep ratten voorzichtig op met één of beide handen van onderen, waarbij je hun pootjes en buik ondersteunt.

Huisvesting

Ratten zijn speelse dieren. Zij leggen grote afstanden af, klimmen en springen. Ze leven graag in holletjes, afgeschermd van fel licht (zeker albino's!) en bouwen nesten om in te slapen. Ze hebben daarom behoefte aan een ruime omgeving op een niet al te lichte plaats met kooiverrijking die voldoet aan hun gedragsbehoeften. Dat betekent: in elk geval een nestkastje (bijvoorbeeld een klein doosje met twee ingangen), nestmateriaal (ongeparfumeerde papieren zakdoeken of keukenpapier), klimmogelijkheden en hangmatjes. Wanneer de bodembedekking wordt verschoond, leg dan een beetje van de oude bodembedekking terug in de kooi om een 'thuis'-geur te creëren (dit maakt het verschonen van de kooi minder stressvol).

Ratten lopen ook graag los door de kamer of over de bank en gaan op avontuur. Let hierbij op dat de kamer "ratproof" is; geen kabels waaraan geknaagd kan worden of meubels waarin verstopt kan worden. Het loslopen is pas verstandig als ratten uit zichzelf naar hun baasje toekomen. Ratten kunnen zich verstoppen en het is stressvol om hen weer te vangen. Ratten zijn nachtdieren. Dat betekent dat ze als het donker wordt heel actief zijn en meer geluid maken. Vermijd daarom het plaatsen van de kooi in een slaapkamer. Overdag zijn ze rustiger of liggen ze in het huisje te slapen.

Houd minimaal 80x50x70 aan als afmeting voor een rattenkooi voor 2 a 3 dieren. Heb je meer ratten? Gebruik dan bijvoorbeeld deze [calculator](#) om te kijken of jouw kooi voldoet. Denk ook aan de tralieafstand. Deze mag niet groter dan 1 cm zijn bij jonge dieren.

Voeding

Ratten zijn echte alleseters en zullen ook echt alles eten wat ze aangeboden krijgen. Dit betekent niet dat alles ook goed voor ze is. Kies een gebalanceerde voeding uit de dierenwinkel en vul deze aan:

- Geef alles met mate: let op bij vochtige groenten en fruit (kans op diarree).
- Af en toe wat gezonde, evenwichtige restjes van je avondeten mag ook.
- Vermijd suikers en vetrijk voedsel zoals zuivel en chips. Ratten houden van zoet en vet voedsel, maar het kan gezondheidsproblemen veroorzaken als ze er te veel van eten.
- Twijfel je? Online vind je verschillende lijsten met geschikt en ongeschikt voedsel. Bijvoorbeeld [deze lijst](#).

Levensverwachting en potentiële (gezondheid)problemen

Hoewel ratten sterke dieren zijn, kunnen ze ziek worden. Wij gaan ervan uit dat de ratten die wij ter adoptie aanbieden maximaal 2 tot 3 jaar gezond oud kunnen worden. In het laboratorium zijn de dieren ten behoeve van het onderzoek onder zeer hygiënische omstandigheden gehouden. Daardoor zijn ze vrijwel niet in contact geweest met ziektekiemen. Dat betekent dat ze na hun adoptie extra gevoelig kunnen zijn voor ziektekiemen. **Zeker als je deze samenvoegt met aanwezige ratten in huis.** Houd hun gezondheid goed in de gaten; Snel afvallen, zichtbare knobbels, een opstaande vacht, bol zitten en bijna niet meer bewegen zijn indicaties dat er iets mis is. Bezoek een dierenarts indien nodig.

- Ademhalingsinfectie: ademhalingsgeluiden (grommen, fluiten, piepen, etc.) en niezen of neusuitvloeiing.
- Tumoren, cysten en abscessen: de meeste tumoren zijn goedaardig en kunnen vaak operatief verwijderd worden. De beslissing om dit te doen moet worden afgewogen op basis van de grootte van de tumor, de leeftijd van de rat en de algemene gezondheid van de rat. Vrouwelijke ratten zijn vatbaarder voor borsttumoren dan mannetjes, vooral naarmate ze ouder worden.
- Ouderdom: Naarmate ratten ouder worden, kunnen ze chronische ziekten ontwikkelen zoals artritis en algehele gezondheidsproblemen. Het is belangrijk om je rat door een dierenarts te laten beoordelen als hij langzamer wordt of andere ziektesymptomen vertoont. Veel ouderdomsziekten kunnen niet verholpen worden, maar ze kunnen vaak wel behandeld worden op een manier die de kwaliteit en kwantiteit van het leven verbetert.
- Hormonale agressie: Veel ratten vertonen enige mate van dominantie. Hier is niks mis mee. Ratten leven in groepen, waarin veelal een duidelijke rangorde is. Hoe dominanter een rat is, hoe hoger hij vaak in de rangorde staat. Een dominante rat hoeft niet altijd agressief te zijn. Soms kunnen mannelijke ratten zich zeer dominant en agressief opstellen naar andere (mannelijke) ratten en/of mensen.
- Gevoelig voor geluid: Inmiddels is bekend dat Lister Hooded ratten last kunnen krijgen van audio getriggerde epilepsie. Medicatie zoals Phenoral kan hierbij helpen.

Preventieve castratie en (ratkundige) dierenarts

Je rat preventief laten castreren kan een aantal voordelen hebben:

- Verlaagde kans op gezondheidsproblemen: Castratie kan het risico op bepaalde gezondheidsproblemen, zoals testiculaire of melkklier-tumoren, verlagen. [Lees meer.](#)
- Verbeterde interactie met andere ratten en/of mensen: Castratie kan helpen bij het verminderen van agressief, dominant en territoriaal gedrag. Ook kunnen mannelijke en vrouwelijke dieren samen gehuisvest worden als ze gecastreerd zijn.
- Verminderen van markeren met urine: Niet-gecastreerde mannelijke ratten hebben de neiging om te markeren met urine om hun territorium af te bakenen. Castratie kan helpen om dit gedrag te verminderen of zelfs te stoppen.

Niet elke dierenarts is even kundig met ratten. Een rat behandel je toch anders dan een hond of kat. Gelukkig zijn er veel [dierenartsen die hier wel in gespecialiseerd](#) zijn. Houd rekening met (hoge) dierenartskosten zoals bij elk huisdier: consult €40 a €50, antibiotica €30 a €40, castratie man €100 a €150, castratie vrouw €150 a €200 en euthanasie €50 a €70.

Er is een mogelijkheid om je ratten te laten castreren bij Diergeneeskunde Utrecht voor de kostprijs van de materialen. Vraag ons naar de mogelijkheden.

Gegevens over de adoptiedieren zijn van belang om de adoptieprocedure te optimaliseren. Wij vragen daarom jouw medewerking om informatie over de dieren, met name met betrekking tot gewenning, ziekten en levensduur met ons te delen. Wij sturen hiervoor regelmatig een enquête uit.

Pascalie van Loo
Hoofd Instantie voor Dierenwelzijn Utrecht